

НИЛС НИЛСЕН ИГРАЙТЕ С НАС!

Превод от руски: М. Младенова, 1972

chitanka.info

— Къде да отидем? — замислено промълви Том и ритна с крак буца пръст.

— Защо питаш, Том? — по лицето на шестгодишната Мери се изписа учудване. — Нали искахме да отидем в приказната долина!

— Ядосва те, Мери — обади се деветгодишният по-голям брат Дик. — Нарочно приказва така.

— Аа... — Мери се успокои и хвана Дик за ръката.

Но това не му беше приятно. И Мери кротко зае своето място на края.

Децата мълчаливо тръгнаха нататък през обраслите с калуна пущинаци — късче мрачно, безлюдно северошотландско плато, което се простираше до самия бряг на морето. На юг в меката светлина на лятното утро се къпеше тежката грамада на Бен Мор. На север, като сини очи под смръщени каменни вежди, към небето гледаха малки езера.

— Виждам татко на кулата! — съобщи гласчето на Мери.

На гребена на Бен Мор се издигаше ажурена стоманена кула с радарна антена, прилична на огромно обърнато нагоре ухо.

— Лови сигналите на самолета от Сан Франциско, който пристига в девет и петнадесет — деловито се обади Том.

Том знаеше всичко за работата на насочващата станция, която първа, триста километра северно от Единбург, посрещаше идващите откъм Атлантика стремителни реактивни самолети.

— А ето го и самолета! — кимна Дик.

Високо-високо в лазурните висини се зачу нисък метален звук, като че ли невидима ръка дръпна някаква басова струна, опъната между небето и земята. Зорките очи на децата видяха как нещо проблясна във висините. И веднага изчезна — самолетът продължи дългото си спускане към Единбург.

— На какво да играем днес? — Мери нетърпеливо дръпна братята си за ръкавите.

Да не би да не са виждали самолети? А днес е особен ден. Учителката им, мис Херн, се беше простудила и отмени заниманията. Майка им ги беше запасила със сандвичи и те, щастливи, се отправиха натам, където сред безлюдния пущинак се простираше техният детски рай.

Древният пейзаж пазеше за тях и дълбоки сенки, и стелеща се мъгла, и примамливи слънчеви полянки. Тайнствени далечни впадини, мрачни блата, притиснати от вятъра храсталаци... С една дума, най-доброто място в света за всякакви игри: можеш да си въобразиш, че си разбойник, войник, пътешественик, фея, гном — каквото поискаш, та нали детската фантазия е неизчерпаема!

От най-стари времена шотландски селяни-овчари са населявали тази планинска страна с гномове, с вълшебни ковачи, таласъми и призраци. И до ден-днешен в тихите долчинки и по безмълвните блата доживяваха своя век последните сенки от почти забравения, причудливо приказан свят, видим само за детските очи. Не би ли могла тази страхлива яребица да бъде омагьосан гном, който пази тайната на някакво златно съкровище? Или таласъм, който бърза с пукнато котле за ковачницата на джуджетата?

Градът с неговата телевизия и кино бяха почти непознати на децата от планината Бен Мор. Затова пък те имаха отзивчиво сърце и живо въображение. Всеки ден молеха майка си да им разказва приказки и тя си припомняше старинните легенди за северните хълмове; и децата слушаха, слушаха в тихите вечерни часове, когато голямото пурпурно слънце се скриваше зад тъмния пущинак, където бързаше за в къщи закъснял старец-овчар, грубоват като вкаменено дърво.

— Да играем на вълшебника от Изумрудения град — каза Том.

— Или на Черния рицар от Бонар — предложи Дик.

— Миналия път играхме на рицари — стрелна ги Мери. — А преди това играхме на принца и трите джуджета от Килпатрик!

— Е, тогава на какво? — Том безуспешно се стараяше да измисли нещо.

— Аз пък зная на какво! — Светлосините очи на Мери сияеха закачливо.

Те стигнаха до гранитния хълм и обраслите с калуна долчинки, където можеха да се скрият от целия свят и да преживеят най-удивителните приключения. От запад прииждаха огромни атлантически облаци — като приказни замъци, позлатени от слънцето. Високо горе в прозрачния въздух кръжеше каня. Появи се вятър, полудува край тях като игриво пале и литна нататък към планината.

— Щом знаеш, кажи! — раздражено подвижна Дик.

Мери за всеки случай се дръпна от него. Ще ги помъчи малко тези момчета — те винаги се перчат, а ето че не знаят нейната тайна.

— Ех, друго нещо са били приказните времена — Том със завист следеше птицата, — когато наистина са ставали тези неща, за които се разказва в приказките! Защо ли сега не е така?

— Защото — важно отговори Дик — сега има само скучни самолети.

— И приказки има! — тържествено възкликна Мери. — Вчера, докато се занимавахте с мис Херн, сама отидох в приказната долина. И видях!

— Какво видя?

Братята спряха. Те знаеха, че Мери съчинява увлекателни вълшебни истории и изгаряха от любопитство, но се стараеха да не се издадат.

— Те долетяха от небето — тя тържествуваше: нека да видят каква чудесна тайна има! — Долетяха с приказен замък. Или на бял вълшебен кон. Или на огнедишащ дракон!

— Говориш глупости!

Дик дръпна сърдито сестра си за косата и тя силно изпищя. Все пак думите и засегнаха момчетата. Заинтригувани гледаха величественния пейзаж, сенчестите долини, където в гъсталаците на високата папрат, по изумрудено зеления мъх в техните игри участваха и планински великани, и червенокосият ковач от Лох-Шин.

— Защо не ги заприказва? — Дик нерешително тръгна пак.

— Ами аз разговарях с тях! — Мери подскачаше около братята си, цялата сияеше. — Но те малко се страхуваха от мене. И нямаха време. Копаеха растения, късаха цветя и папрат!

— А как изглеждаха? — Том се раздираше от любопитство, но лицето му беше непроницаемо.

— Ами такива... — Тя се смути. — Приличат едновременно на всичко! И на феи, и на принцове и на вълшебници!

— Никой не може да прилича едновременно на всичко — мъдро вметна Том.

— А те могат — настояваше Мери. — През цялото време приличат на нещо друго. И бяха много добри, защото аз не ги обиждах. Поканиха ме да се поразходя до Луната с техния приказен замък!

И тя посочи белия диск в синьото небе над върховете на Бен Мор. Братята смутено погледнаха нататък, но веднага пак станаха важни.

— И как разбра какво ти говорят? — Том се опита да я удари с юмрук, но тя ловко се дръпна.

— Не ги разбирах добре — неохотно си призна Мери. — Но те говореха като че ли в главата ми. А после се стъмни и трябваше да се връщам в къщи за вечеря!

Момчетата замислено наблюдаваха сивопепелявата луна над планината. Ами ако е истина?

Те още живееха в слънчевата страна на детството и целият свят с блещукащите мъниста на росата, толкова примамлив, се простираше в краката им. За тях сивият врабец беше също такава чудо като феите и принцовете, които долитат от небето и ви канят на Луната!

Изминаха тичешком последната част от пътя до приказната долина, до тяхното заветно царство сред гранитните скали. Но щом се впуснаха в долината, тръгнаха бавно, внимателно. Може би принцовете и вълшебниците са още тук?

Но всичко си беше както обикновено: сиви скали, обляна в слънце долина, зелен мъх и ниски дървета край пукнатините. Горе ромолеше ручей — струйки прозрачна вода, мирис на дим и треви и мрачна каменна прохлада.

Сред невзрачните обрасли с калуна буци пръст в това скрито от света местенце шумолеше копринена трева, пъстрееха маргаритки и жълтурчета — като че ли бяха изпратени тук от топлите страни. За децата този оазис сред суровото плато беше райска градина. Дигнеш ли глава нагоре — виждаш къс небе, светлосиньо като мечта. И такава тишина наоколо, хилядолетно безмълвие, нарушавано само от ручейчето, което звънти като сребърно звънче.

— Тук няма никой — разочаровано проточи Том. Той очакваше да види обсипана със скъпоценни камъни кралска свита.

— Те не казаха, че ще се върнат... — Мери нерешително се огледа.

— Сънувала си — Дик отново се превърна във всезнаещия по-голям брат.

— Не съм сънувала — момиченцето обидено тронна с крак. — Замъкът на феите се приземи ето там! Малкото розово пръстче сочеше

полянката сред долината, където цветята бяха най-гъсти. Момчетата погледнаха и затаиха дъх.

— Виждате ли! — радостно възкликна Мери.

Братята кимнаха: нямаше какво да възразят. Самите горски цветя потвърждаваха думите на Мери. Като че ли прилетелият от небето замък ги беше дарил със своите цветове. Скромните преди цветя сега поразяваха погледа с великолепието си, пред което биха помръкнали дори орхидеите по Амазонка. По кръглата площадка на около двадесет метра в диаметър като чели бяха пръснати късчета от дъгата. В средата се преливаха тъмнооранжевите цветове на вечерното слънце, а по-нататък имаше цветове, които не можеш веднага да назовеш на земните езици. Ту сякаш приглушено северно сияние, ту лазурит и морска синева, светващи опали, изумрудени отблясъци, светлосини, яркочервени... Като че ли някаква вълшебна пръчка беше докоснала скромните цветчета и беше превърнала всяко от тях в царица на цветята.

— Цветята на феята! — каза ласкаво Мери.

Вървяха като на сън, приближаха и седнаха сред царството на оживелите цветове. Мери грижливо галеше цветята и не се решаваше да ги откъсне. Момчетата внимателно изучаваха пръстта, камъните, пръчиците... Никакви следи от прегаряне, нищо не беше повредено. Нямаше дори вдлъбнатини по влажната пръст. Само цветя — но какви цветя! Те би трябвало да растат край вратите на рая, а не в тясната долчинка на шотландското плато.

Децата седяха и се чудеха. Понякога поглеждаха към небето, като че ли чакаха всеки момент отгоре да се спусне нещо приказно — било летящ сандък, било птицата на щастieto. Но нищо не се случваше и в края на краищата забравиха цялата история и заиграха на слънце. Както винаги населиха долината с творенията на своята фантазия, тичаха, надвикваха се сред светлосините дракони, смешните гномове и великаните, обути в грамадни ботуши. Кривият корен се бе превърнал в гърбав таласъм, цветята — в елфи.

Те бяха деца, животът още не беше ги прогонил от слънчевото царство на приказките, където всичко е възможно и всички мечти се сбъдват.

Когато слънцето достигна най-високата си точка, те лакомо изгълтаха своите припаси и се налочиха като теленца със студена

изворна вода, по-вкусна от която няма по цялата земя. След това задрямаха на слънце, замаяни от игра.

Впадината беше светлосиня и съвсем тиха.

Мери сънно отвори очи. И замря, загледана в дълбокия кладенец на небето. Там на дъното мигаше фенерче, блестеше падаща звезда...

— Това са те — радостно изписка Мери. — Гледайте!

Момчетата веднага се събудиха и седнаха. Гостите пристигнаха мълниеносно. Току-що в небето блещукаше мъничка светулка. А след секунда на дюйм от земята точно над лъчезарните цветя вече увисна замъкът на феите, или крилатият кон, или огнедишацият дракон. Нито един земен летателен апарат не беше способен така мигновено да се спусне и така рязко да спре. Сякаш нямаше тегло. Като че ли в меките сенки на впадината долетя слънчево зайче.

Децата гледаха като омагьосани. Но как да опишат това, което виждаха? Ослепително кристално цвете или не, осветена от слънцето катедрала с белоснежни сводове грациозно кръжеше във въздуха, излъчвайки разноцветни блясъци и благоухание и строга красота. Възрастните биха нарекли това видение сън или халюцинация, или нещо непостижимо за земния разум. А най-вероятно те просто биха се отказали да повярват на очите си.

Но децата не знаеха законите на природата и здравия разум. Те простодушно приемаха всичко, което виждаха. А това беше чудесно продължение на сутрешната им игра.

— Сега ще излязат — прошепна Том.

— Това са те, вчерашните — гордо обяви Мери. — Сега сами ще видите! Приличат едновременно на всичко!

И наистина от вълшебния замък, от лъчезарния кораб излязоха приказни същества. Дотолкова приказни, че не можеш да ги разгледаш както трябва, само проблясва ту пурпурен плащ, ту дълга дреха от светулки и ноктилуки. Пред очите на децата изплуваха и се отдалечаваха сиво-сини облачета и нежни преливащи се искрици на скреж. Под облеклото неочаквано се очертаваха контурите на немислимо голямо коляно, на великанска десница, на мраморно бедро с неописуема красота. И още, огромни очи — тъмни, ласкави като лунна сянка, като светли зелени петна по морските вълни.

Децата виждаха всичко това — а може би дори и не това. Само когато настойчиво си представяха феи и весели елфи, успяваха в

цялото това пламтене и блясък да доловят нещо определено.

Разбираха, че пред тях стои нещо съвсем необикновено, различно. След това започнаха да отличават гласове. Странни гласове, като равномерно бръмчене на пчели, като стихващ акорд на виолончело или далечен тревожен глас на тръба.

— Да отидем да ги поздравим — предложи Мери.

Децата станаха и с радостно тупкащи сърца приближиха до чужденците.

За миг пурпурните плащове и проблясващите дълги дрехи замряха. Ярката светлина притъмня, вълшебният замък потрепери като лопатар, готов за скок.

Тогава Мери приветливо се обърна към приказните създания. Нейното звънко гласче ги кичеше с имена: Лунният човек, Дивите лебеди, Храбрият шивач, Момиченцето, което плаче с бисерни сълзи, а когато се смее, рози падат от устата му. Невинното дете пееше и чуруликаше за вълшебните жители от страната на сините планини, до която имат достъп само децата и поетите, където свършва дъгата и светят най-далечните звезди.

Гостите се успокоиха. И ето нечия ръка стисна изцапаната детска ръчица. Ръка на исполин, но топла и мека като слънчев лъч. Във въздуха се носеха гласове — меки като черно кадифе. Децата се стараеха да не пропуснат нищо от тази необикновена среща. Момчетата захласнати разглеждаха скъпоценните плащове и неловко се усмихваха. Ту усещаха докосването на прохладна коприна, ту нищо не усещаха.

— Благодарим за цветята — Мери усмихнато посочи калейдоскопа сред впадината. — Нищо ли няма да вземете със себе си?

Те не възразиха. Странните гости, които приличаха на пера от паун, на огромни колибри, на златна лятна луна безшумно и плавно се движеха по впадината, късаха калуна и маргарити, плискаха се в прозрачната вода, събираха пъстри камъчета и птичи пера — както обикновено се прави, когато скиташ из непознати места и всичко наоколо ти е толкова интересно, и всичко е толкова ново, сякаш е първият ден от сътворението на света.

А Мери щастливо подскачаше на един крак и се държеше за топлата исполинска ръка. Момчетата охотно помагаха на своите нови приятели, които приличаха на слънчеви конници или на духа от

„Лампата на Аладин“, или на прекрасните и мъдри обитатели на далечната страна на младостта.

Децата весело бърбореха и огромните златни пчели, невидимите камбани и виолончелото им отговаряха. Те прекрасно се разбираха; та нали разговорът се водеше на приказния език на децата, поетите и на гостите от далечните звезди.

Най-после чужденците като че ли се приготвиха за път. Като група сръчни златари или рояк танцуващи светли петна те обкръжиха своя кораб или вълшебния летящ замък. Но Мери дръпна своя спътник за огромната ръка и посочи Луната, издигнала се сред млечнобелите облаци над Шотландия. Нали й бяха обещаващи пътешествие до Луната!

Във въздуха се разнесе звън на златно звънче, исполинската ръка им махна и децата безстрашно минаха през самоцветна арка. Озоваха се в огромен сапунен мехур. Очакваха, че сега ще последва рев на реактивни мотори или скърцане на зъбни колела, или удар на бутала. Нищо подобно, само като че ли забълбука ручей и ето го вълшебният замък вече кръжи на хиляди километри над планетата. И в тъмната бездна зад прозрачните стени исполинското кълбо бавно се въртеше на фона на пищния звезден килим, какъвто още нито едно земно дете не беше виждало от тази височина.

— Това е по-хубаво дори от разходка в зоологическата градина!
— възкликна Дик.

Том и Мери кимнаха. Свеж вятър пронизваше приказния кораб и къпеше в кислород дробовете им. Трудно е да се каже как дишаха техните нови приятели и дишаха ли въобще, но добре знаеха какво е нужно на децата от този друг свят.

Децата следваха пурпурните плащове, мраморните колони, огнените жребци и преминаваха от едно помещение в друго. И радостните им гласове като птиче цвърчене отекваха о невидимите стени и звънките куполи, зад които сияеха хиляди огромни звезди, а Земята и Луната танцуваха вечния си менует. Вътре не проникваше смъртоносният студ на Космоса. Тук беше топло и се дишаше леко, толкова леко, че децата дори не се замисляха за това. Въпреки че корабът се намираще в безтегловност, те много добре различаваха долу и горе. Новите им приятели се бяха погрижили и на децата не им се гадеше и не им се виеше свят.

Те не забелязваха нито стени, нито врати. Не можеха да разберат дали корабът се движи през непрозрачна светлина, или през по-плътна материя. Пък и какво ги засягаше това? Ледените звезди над главите им се сменяха ту от огромната мъртва Луна, ту от още по-огромната светлосинкава Земя с ясно различимите сиви океани, белите полярни шапки и бавно пълзящите облаци. Но децата бяха твърде увлечени от разговора и от новите си впечатления, за да забележат всичко това.

Накрая чуждоземците сложиха масата и закрепиха дружбата си с древния ритуал — разчупиха с децата хляб — лек и питателен като мед и им подадоха рубинови панички с разни ястия. Обзети от любопитство, децата пробваха всичко поред. Вкусовете бяха странни, но много приятни. Благоухание на прясно окосена трева, мирис на прясно масло, насищаният вкус на житото. А нищо подобно не лежеше в паничките. Приказна закуска в приказна страна... И макар че опитаха твърде много леки и сладки блюда, в стомаха си не усещаха нито тежест, нито болка.

Изведнъж исполинските ръце посочиха напред. Пурпурните плащове се разтърсиха като от беззвучен смях. Луната — същата тази Луна, на която Мери искаше да отиде!

Пред прозрачните стени, заемайки цялото зрително поле, висеше огромно белезникаво кълбо. Струваше им се, че ги гледа призрачно вкаменено лице, набраздено с високи хребети и черни като нощ кратери. В ослепяващата слънчева светлина всичко беше черно и бяло. И само минералите проблясваха като фойерверки с ярки синкави петна. Децата зиморничаво се свиха, изплашени от близостта на гибелния мраз. Но зазвънтяха трелите на златните камбанки и страхът им премина. Та това е старата, позната Луна!

— Благодарим, че ни доведохте на Луната! — възкликна Мери и въздъхна щастлива. — Тук ли живеете?

Не, не тук. Дивната мраморна ръка посочи сребрилата прах на Млечния път. Там, нагоре...

Исполинската ръка посочи в обратната посока. В бездънната дълбочина под тях се въртеше родната синя планета. Именно в тази минута нощта докосна ажурното листенце сред морето — Шотландия. Дик добре знаеше география и веднага позна блестящия рубин — Бен Мор, къпан от лъчите на залязващото слънце.

— Време е да се прибираме у дома — каза той, — там е вечер и мама приготвя вечерята.

Пурпурните гънки трепнаха. „Да, да, време е да се прибирате в къщи“ — забръмчаха пчелите. Светлинни ветрила защитаваха децата, исполински ръце ги носеха. И те дори не усетиха да им потрепери под лъжичката от стремителното падане надолу, когато, без сами да забележат това, се понесоха със скоростта на метеор към мрачния пуцинак на Бен Мор.

Мъничко замаяни, но много щастливи, децата изведнъж забелязаха, че отново се намират в приказната долина. Още секунда над цветята, искрящи с нежните цветове на дъгата, кръжеше вълшебният замък. А след това niskият прощален звук на виолончелото, усмивката в очите-кладенци, и в небето се мярна светкавица. Отлетяха...

Възбудени от богатите си впечатления, те вървяха през пуцинака към къщи. На запад, зад края на земята чезнеше червеното огнено кълбо на слънцето. Птиците напуснаха пустинното блато и хвъркнаха нагоре в пламтящото вечерно небе. В калуната по склона нежно пропискваха яребици.

— Ама какъв ден! — обобщи Дик.

— Наистина — Том си тананикаше някаква песничка, слаб отглас от приказната среща, която се запечата в душата му.

— Е, видяхте ли? — Мери подскачаше на един крак между братята си. — Видяхте ли, че наистина има и феи, и диви лебеди, и лунни хора?

Момчетата се усмихваха на нейния възторг, но не възразяваха. Не спориха и тогава, когато на вечерята Мери започна да описва пред майка им и баща им всичко, което бяха видели през този ден: огромните пеещи пчели, лъчезарните цветя, странните пришълци от сияйните далечини на Млечния път.

— Каква богата фантазия имат тези деца — майка им се усмихна на бащата. — Струва ми се, че те живеят много по-интересно от нас, възрастните!

Бащата кимна и одобрително погледна добре изпечения бифтек, който жена му постави пред него.

— Вярно! Макар че и при мен днес имаше нещо интересно! Представи си, два пъти радарът регистрира някакви съвсем

необикновени сигнали. Сигурно са били метеори, или пък се дължи на слънчевите петна.

Децата дружно лапаха вечерята си. Но Том погледна брат си и незабелязано му намигна.

... Те и след това играеха често в приказната долина. Но никога повече над пущинака на Бен Мор не прилетя крилатият огнен жребец. И никога повече при тях не дойдоха да си играят чудесните гости от далечната блестяща Галактика.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 1 от 1972 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.